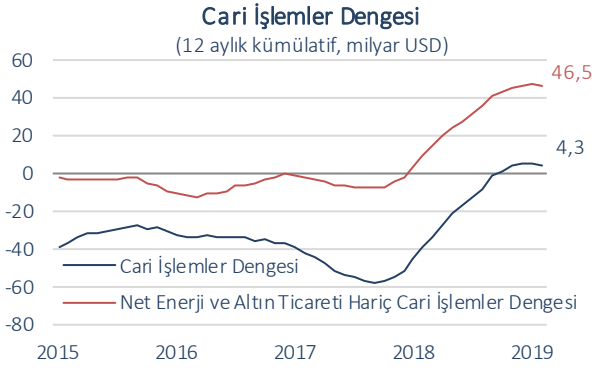

Ekim'de cari denge 1,55 milyar USD fazla verdi.

Ekonomik aktivitede kaydedilen tedrici toparlanmanın etkisiyle cari denge Ekim ayında yıllık bazda %41 oranında azalarak 1,55 milyar USD fazla verdi. Geçtiğimiz yılın aynı ayında cari fazla 2,6 milyar USD düzeyindeydi. Ekim 2018'de 630 milyon USD fazla veren dış ticaret dengesinin bu yılın aynı ayında 924 milyon USD açık vermesi söz konusu gelişmede önemli rol oynadı. Yıllık bazda 238 milyon USD artan net turizm gelirlerinin yaz sezonunun sona ermesiyle cari denge üzerindeki olumlu etkisinin azaldığı izleniyor.

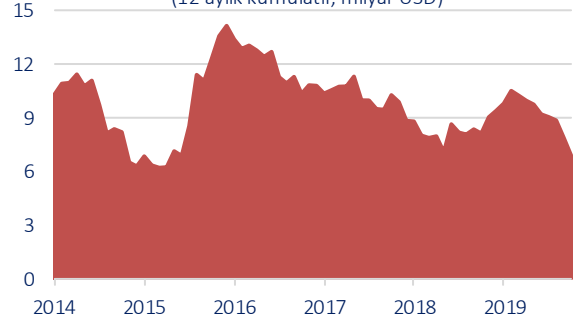
2018 yılı Haziran ayından bu yana iyileşme eğiliminde olan 12 aylık kümülatif cari denge, Ekim'de 16 ayın ardından ilk defa kötüleşti. Eylül'de 5,4 milyar USD ile tarihi yüksek düzeye çıkan 12 aylık cari fazla, Ekim'de 4,3 milyar USD düzeyine indi. Net enerji ve altın ticareti hariç cari fazla da Ekim'de 46,5 milyar USD'ye geriledi.

Doğrudan yatırımlarda zayıf seyir...

Net doğrudan yatırımlardaki zayıf görünüm Ekim ayında da devam etti. Bu dönemde net doğrudan yatırımlar Ekim 2018'e göre 1 milyar USD azalışla 448 milyon USD'ye indi. Böylece, 12 aylık kümülatif net doğrudan yatırımlar 6,9 milyar USD ile Haziran 2015'ten bu yana en düşük seviyesinde gerçekleşti.

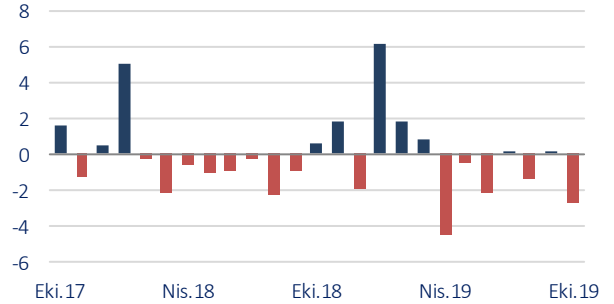
Net Doğrudan Yabancı Yatırımlar (12 aylık kümülatif, milyar USD)

Portföy yatırımlarında sermaye çıkışı...

Ekim ayında portföy yatırımları kaleminde 2,7 milyar USD ile güçlü sermaye çıkışı kaydedildi. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi ve DİBS piyasalarında sırasıyla 492 milyon USD ve 929 milyon USD net satış yaptığı görüldü. Ayrıca, bankaların yurt dışı tahvil ihraçlarına ilişkin olarak yaptıkları 1,7 milyar USD'lik geri ödeme de portföy yatırımları kaleminde kaydedilen sermaye çıkışında etkili oldu.

Portföy Akımları (aylık, milyar USD)

Diğer yatırımlarda sermaye girişi...

Ekim ayında diğer yatırımlar kaleminde 2,2 milyar USD'lik net sermaye girişi yaşandı. Bu dönemde, yurt içi bankaların yurt dışı muhabetlerindeki efektif ve mevduatlarında kaydedilen 4,1 milyar USD'lik azalış

Türkiye'ye Net Sermaye Hareketleri

	12 aylık kümülatif veriler		Finansmandaki Payı (%)	
	Aralık 2018	Ekim 2019	Aralık 2018	Ekim 2019
Cari İşlemler Dengesi	-27.158	4.336	-	27,4
Sermaye ve Finans Hesabı Net Giriş	-2.438	1.971	-	-
-Doğrudan Yatırımlar	9.412	6.889	24,1	43,5
-Portföy Yatırımları	-3.115	-2.348	-	-
-Diğer Yatırımlar	-8.797	-2.590	-	-
-Diğer	62	20	0,2	0,1
Net Hata ve Noksan	19.219	4.593	49,2	29,0
Rezervler⁽¹⁾	10.377	-10.900	26,6	-

Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışı, (+) değer rezerv azalışını gösterir.

yanından, yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatının 978 milyon USD artması belirleyici oldu. Yurt dışından sağlanan kredilerde ise bankalar, Genel Hükümet ve diğer sektörler sırasıyla 2,2 milyar USD, 27 milyon USD ve 304 milyon USD net geri ödeme gerçekleştirdi. Böylece, 12 aylık kümülatif verilere göre bankacılık sektörünün uzun vadeli borç çevirme oranı %64'e gerilerken, söz konusu oran diğer sektörlerde %101'e indi.

Rezerv varlıklar ve net hata noksan...

Ekim ayında resmi rezervler 1,9 milyar USD arttı. Net hata noksan kaleminde de 454 milyon USD'lik sermaye girişi yaşandı.

Beklentiler...

Ekonomik aktivitede kaydedilen tedrici toparlanmanın yanı sıra turizm gelirlerinde beklenen mevsimsel düşüşün etkisiyle cari işlemler dengesinin izleyen dönemde kademeli olarak yeniden açık vermeye başlayacağını tahmin ediyoruz. Dış ticaret tarafında kaydedilen gelişmeler söz konusu görüşümüze destek oluyor. Yılın son iki ayında açık vermesini beklediğimiz cari dengenin 2019 sonunda 12 aylık kümülatif bazda sınırlı da olsa fazla vereceğini düşünüyoruz.

Ödemeler Dengesi	(milyon USD)				
	Ekim 2019	Ocak - Ekim 2018	Ocak - Ekim 2019	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	1.549	-26.675	4.819	-	4.336
Dış Ticaret Dengesi	-924	-40.558	-14.009	-65,5	-15.367
Hizmetler Dengesi	3.415	23.045	28.227	22,5	31.013
Seyahat (net)	2.759	18.490	22.553	22,0	24.688
Birincil Gelir Dengesi	-1.074	-9.671	-10.250	6,0	-12.506
İkincil Gelir Dengesi	132	509	851	67,2	1.196
Sermaye Hesabı	-1	64	22	-65,6	20
Finans Hesabı	2.002	-9.535	7.291	-	8.949
Doğrudan Yatırımlar (net)	-448	-7.269	-4.746	-34,7	-6.889
Portföy Yatırımları (net)	2.729	3.022	2.255	-25,4	2.348
Net Varlık Edinimi	-447	1.706	3.644	113,6	5.085
Net Yükümlülük Oluşumu	-3.176	-1.316	1.389	-	2.737
Hisse Senetleri	-492	-1.397	62	-	328
Borç Senetleri	-2.684	81	1.327	1.538,3	2.409
Diğer Yatırımlar (net)	-2.150	9.869	3.662	-62,9	2.590
Efektif ve Mevduatlar	-4.625	4.456	739	-83,4	-3.218
Net Varlık Edinimi	-3.563	13.298	9.727	-26,9	3.714
Net Yükümlülük Oluşumu	1.062	8.842	8.988	1,7	6.932
Merkez Bankası	-2	5.024	506	-89,9	-243
Bankalar	1.064	3.818	8.482	122,2	7.175
Yurt Dışı Bankalar	978	3.404	5.279	55,1	3.610
Yabancı Para	713	-262	4.977	-	2.735
Türk Lirası	265	3.666	302	-91,8	875
Yurt Dışı Kişiler	86	414	3.203	673,7	3.565
Krediler	2.681	4.962	13.351	169,1	17.764
Net Varlık Edinimi	143	-266	179	-	566
Net Yükümlülük Oluşumu	-2.538	-5.228	-13.172	152,0	-17.198
Bankacılık Sektörü	-2.207	-10.944	-10.939	0,0	-15.077
Bankacılık Dışı Sektörler	-304	6.382	-1.170	-	-903
Ticari Krediler	-197	520	-10.345	-	-11.968
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-9	-69	-83	20,3	12
Rezerv Varlıklar (net)	1.871	-15.157	6.120	-	10.900
Net Hata ve Noksan	454	17.076	2.450	-85,7	4.593

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bařekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

İlker řahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Gamze Can
Uzman
gamze.can@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Müdür Yardımcısı
erhan.gul@isbank.com.tr

Ayřim Kalkan
Uzman Yardımcısı
aysim.kalkan@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.